

El desencert de James D. Watson

La popularitat de la biologia no ha fet sinó créixer en les darreres dècades. Gràcies a molts anys d'èxits en la recerca biològica i gràcies a la transferència de les tecnologies resultants, l'entrada del segle XXI ha marcat el moment d'or de la biologia. Un nombre cada cop més gran de ciutadans i institucions d'arreu reconeix que la seva qualitat de vida depèn de la quantitat i precisió del coneixement biològic disponible. Els descobriments més importants per a la salut pública i de major impacte mediàtic tenen a veure amb les cèl·lules mare o amb l'obtenció de noves dianes farmacològiques. Les discussions sobre l'estabilitat dels ecosistemes són seguides amb avidesa pel gran públic, que sap que el seu futur pot dependre del canvi climàtic, dels biocombustibles o dels transplants d'òrgans a la carta. Però, sobretot, es registren canvis culturals que remarquen la rellevància de la biologia. El títol oficial de *ciència del moment* va passar de les mans de la física nuclear a les de la biologia quan Stan Lee, creador del superheroi Spiderman, va decidir alterar la història original i explicar que Peter Parker no havia estat picat per una aranya radioactiva sinó –atenció– per una aranya transgènica.

És en aquest context d'èxit i importància creixents de la biologia, que determinats fets poden fer molt de mal. Un exemple força recent va produir-se el passat 14 d'octubre, quan el *Sunday Times* publicava una entrevista a James D. Watson, codescobridor, junt amb Francis Crick, de l'estructura del DNA (descobriments que li valdria el premi Nobel, compartit amb Francis Crick i Maurice Wilkins). Watson era entrevistat amb motiu de la publicació del seu nou llibre *A Passion for DNA: Genes, Genomes, and Soci-*

ety. L'entrevista, certament, va generar publicitat, però va tenir també d'altres conseqüències. Durant la conversa, i sempre segons les cites del diari, Watson es va mostrar tan políticament incorrecte com en d'altres ocasions i va manifestar-se “seriosament pessimista respecte de les perspectives de futur d'Àfrica” perquè “totes les nostres actuacions [les polítiques del primer món] es basen en

.....

**LA POPULARITAT DE LA CIÈNCIA
ÉS SEMPRE FRÀGIL I PODEN SORGIR
AMB FACILITAT MOVIMENTS PER
EVITAR, O FINS I TOT PROSCRIURE,
DETERMINADES LÍNIES DE RECERCA**

.....

el fet que la seva intel·ligència [la dels africans] és igual a la nostra”. I la cosa no va quedar aquí. La resta de declaracions de Watson no eren pas millors. Per exemple, afirmava que li agradaria pensar que tots som iguals però que “les persones que tenen treballadors negres saben que això no és cert”.

Com és d'esperar Watson va córrer a disculpar-se i rectificar en un article publicat a *The Independent* on deia haver estat mal interpretat. Però va fer tard: l'enrenou va ser tal que molts centres d'investigació britànics van cancel·lar les conferències que Watson tenia previstes i, encara més, va ser obligat a deixar tots els seus càrrecs al laboratori Cold Spring Harbor, a Nova York. Finalment, la polèmica ha donat com a resultat la jubilació anticipada (als 79 anys) del famós investigador.

Però els efectes de tot plegat poden ser encara força més seriosos. Hom podria sentir-se, no només ofès, sinó agredit per la biologia. La popularitat de la ciència és sempre fràgil i poden sorgir amb facilitat moviments per evitar, o fins i tot proscriure, determinades línies de recerca. És cert que, com diu el mateix Watson en el seu article de disculpes, “no hi ha cap base científica per pensar que la població africana sigui genèticament inferior”. Nisuperior, hem d'afegir. És important adonar-se que, en aquest cas, la manca d'una base científica apunta també a la nostra ignorància. Succeeix, simplement, que encara no entenem com es formen ni com han evolucionat les capacitats intel·lectuals humanes, no sabem quins factors genètics poden estar-hi influïnt i encara no hi ha consens en la definició de capacitats intel·lectuals. Tampoc, per citar un altre cop Watson, “no hi ha bones raons per afirmar que les capacitats mentals de grups de persones que han evolucionat de forma separada ho han fet en el mateix sentit”. Investigar aquests temes és legítim. Són, de fet, qüestions crucials. Si no entenem les nostres capacitats intel·lectuals, com podrem, per exemple, guarir malalties que afecten aquestes capacitats de manera terrible, com ara l'Alzheimer? Des de la Societat Catalana de Biologia esperem que una polèmica inoportuna i falsa no doni com a resultat la instauració d'una visió negativa de la biologia. No només fora injustificat, sinó potencialment molt negatiu. |

Arcadi Navarro
Vicesecretari de la Societat
Catalana de Biologia